

پاسخ کارشناس «آتیه‌نو» به پرسش‌های بیمه‌ای خوانندگان

نحوه بهرهمندی از بیمه حرف و مشاغل آزاد

گزارش

حوزه کار و تأمین اجتماعی به دلیل تعدد قوانین و مقررات، دارای پیچیدگی‌ها و ظرایفی است که بسیاری از افراد و مشاغل در حوزه کاری و کارفرمایی را درگیر خود می‌کند. یکی از ضروری‌ترین امور حمایتی در این بستر، ارائه خدمات مشاوره تخصصی است. از این رو، هفته‌نامه آتیه‌نو با راه‌اندازی این صفحه، تلاش دارد تا با ارائه خدمات مشاوره، کمک کند تا شرکای اجتماعی سازمان تأمین اجتماعی بتوانند وفق قوانین و مقررات، بخشنامه‌ها و آیین‌نامه‌های اجرایی از حقوق خود مطلع شده تا هنگام بروز مشکل یا اختلاف با راهکاری درست و دقیق دست یابند.

یک هفته است پدرم با ۱۸ سال سابقه پرداخت حق بیمه فوت کرده است. او در زمان حیات خود دو سال نیز در یک مغازه پوشاک‌فروشی کار می‌کرد، اما کارفرما او را بیمه نکرده بود. آیا ما برای بهره‌مندی بیشتر از میزان مستمری بازماندگان، می‌توانیم در این رابطه به دیوان عدالت اداری شکایت کنیم؟

بنا به اعلام دیوان عدالت اداری طبق رأی شماره ۵۶۳ مورخ ۱۳۹۵/۸/۲۵، مادامی که بیمه‌شدگان یا وراث بیمه‌شده اصلی (مثل شما) در رابطه با احراز سوابق اشتغال خود یا متوفی به سازمان تأمین اجتماعی مراجعه نکرده و این سازمان گواهی لازم را مبنی عدم امکان احتساب سوابق قبلی صادر نکرده است، موضوع قابل رسیدگی در دیوان نیست. در این رابطه لازم است وراث متوفی، قبل از اینکه شکواییه‌ای برای دیوان عدالت اداری تنظیم کنند، با مراجعه به شعبه‌ای که در حوزه عملکرد مغازه پوشاک‌فروشی است، طبق بخشنامه ادعای سوابق بیمه‌شدگان با ارائه اسناد و مدارک مربوط به اشتغال متوفی در پوشاک‌فروشی اقدام کنند.

تعمیر کار سیار لوازم خانگی هستم و با ۴۵ سال سن سه نفر نیز افراد تحت تکفل دارم. تصمیم دارم با نرخ ۱۸ درصد و استفاده از خدمات درمانی خودم را بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد کنم. سؤال این است که میزان حق سرانه درمان در سال ۱۴۰۱ چقدر است؟

بیمه‌شدگان مشاغل آزاد در صورت تمایل به استفاده از خدمات درمانی سازمان تأمین اجتماعی می‌توانند همرا با پرداخت حق بیمه مربوطه، به تعداد خود و افراد تحت تکفل قانونی حق سرانه درمان نیز پرداخت کنند و در سال ۱۴۰۱ میزان حق سرانه درمان برای هر نفر ۹۲۰ هزار ریال تعیین شده است.

مستمری بگیر از کارافتاده کلی هستم و ۶۷ سال سن دارم. قبلاً مدتی در یکی از بیمارستان‌های تأمین اجتماعی بستری بودم و پس از آن جهت ادامه درمان به بیمارستان دیگر تأمین اجتماعی در یکی از شهرستان‌ها و با یک نفر همراه اعزام شدم و هزینه سفر و هزینه اقامت جهت خود و همراه در یافت کردم. حال پزشک معالج اعلام کرده باید جهت معالجات بعدی مجدداً به همان شهرستان قبلی اعزام شوم. سؤال من این است آیا در اعزام‌های بعدی نیز هزینه سفر و هزینه اقامت پرداخت می‌شود؟

اگر بیمار اعزامی قبلی طبق نظر پزشک معالج نیاز به مراجعات بعدی نیز داشته باشد، در اعزام مجدد پرداخت هزینه سفر و هزینه اقامت تازمانی صورت می‌گیرد که تخصص لازم مربوطه با خدمات درمانی مورد نظر در شهرستان محل سکونت یا شهرستان نزدیک به محل سکونت بیمار وجود نداشته باشد که به محض ایجاد امکانات لازم در شهرستان مربوطه اعزام مجدد به شهرستان اولیه (محل اعزام) امکان‌پذیر نخواهد بود.

مالک یک کارگاه تولید پوشاک هستم. قراردادی جهت تهیه لباس فرم برای کارکنان یک مؤسسه خصوصی منعقد کرده‌ام، طبق

متن قرارداد مقرر شده پارچه لباس‌ها توسط واگذارنده کار تهیه و به صورت رایگان در اختیار کارگاه ما (پیمانکار) قرار گیرد. با توجه به اینکه در بعضی از قراردادهای پیمانکاری اگر تهیه قسمتی از مصالح به عهده و هزینه واگذارنده کار باشد، ارزش ریالی مصالح تحویلی توسط واگذارنده کار به پیمانکار، موقع محاسبه حق بیمه قرارداد به ناخالصی کارکرد اضافه می‌شود. آیا در ارتباط با قرارداد ما که پارچه به صورت رایگان در ارزش ریالی پیمانکار قرار گرفته، در این مورد نیز ارزش ریالی پارچه‌های تحویلی به پیمانکار به ناخالصی کارکرد قرارداد ما اضافه خواهد شد؟

خیر! در بعضی از قراردادهای مقاطعه‌کاران که تهیه بعضی از مصالح مثل تهیه آهن‌آلات در (قراردادهای سوله‌سازی)، تهیه آسفالت در (قراردادهای جاده‌سازی و آسفالت کاری) تهیه پارچه (در قراردادهای دوخت‌دوز مثل قرارداد شما) توسط واگذارنده کار تهیه و جهت اجرای عملیات قرارداد به صورت رایگان در اختیار پیمانکار قرار داده می‌شود، ارزش ریالی مصالح تحویلی رایگان، به ناخالصی کارکرد قرارداد اضافه نخواهد شد.

پنج سال است بیمه شده اجباری هستم. یک ماه قبل از دواج کرده‌ام. آیا در یافت کمک‌هزینه هزینه ازدواج بلاعوض، بدون مراجعه به شعب تأمین اجتماعی و به صورت غیر حضوری امکان پذیر است؟

بله. اگر شماره حساب و شماره تلفن همراه بیمه‌شده در سیستم تأمین اجتماعی موجود باشد در این خصوص بیمه‌شده می‌تواند از طریق سامانه خدمات غیرحضوری با بارگذاری تصاویر عقدنامه و صفحه ازدواج شناسنامه به نشانی (eservices.tamin.ir) بدون نیاز به مراجعه حضوری به شعبه تأمین اجتماعی، چنانچه بیمه‌شده حائز شرایط (اولین ازدواج، عقد دائم، ظرف پنج سال از تاریخ ازدواج حداقل ۷۲۰ روز سابقه پرداخت حق بیمه) دریافت کمک‌هزینه ازدواج باشد در پایان هر ماه کمک‌هزینه ازدواج توسط سیستم محاسبه و به حساب بانکی بیمه‌شدگان متقاضی واریز شده و مراتب از طریق پیامک به بیمه‌شدگان اطلاع داده می‌شود.

یکی از پرسنل شرکت من با استفاده از مرخصی استحقاقی جهت دیدن نزدیکان به خارج از کشور سفر کرده و در مدت مرخصی حق بیمه‌وی نیز پرداخت شده و به علت بیماری در بیمارستان خارج از کشور بستری و بعد از ترخیص از بیمارستان پزشک معالج یک ماه استراحت پزشکی تجویز کرده و در حال برگشت به ایران است. آیا تجویز استراحت توسط پزشک خارجی جهت استفاده از غرامت دستمزد ایام بیماری امکان‌پذیر است؟

استراحت‌های پزشکی که در خارج از کشور تجویز می‌شود، لازم است توسط سفارت و یا کنسولگری و نمایندگی سیاسی جمهوری اسلامی ایران در کشور مربوطه تأیید شده و همراه با ترجمه رسمی آن و سایر مستندات درمانی به شعبه تأمین اجتماعی مربوطه در ایران را تحویل دهند تا در شورای پزشکی با کمیسیون پزشکی تخصصی مورد بررسی قرار گرفته و بعداً تأیید

غرامت دستمزد او پرداخت می‌شود.

به علت بیماری چند روزی در بیمارستان بستری بودم. بعد از ترخیص پزشک معالج گواهی داده یک هفته تحت درمان باشم. آیا با این گواهی می‌توانم غرامت دستمزد دریافت کنم؟

خیر. گواهی‌های تجویز شده با عناوین (تحت نظر بودن یا تحت درمان بودن) استراحت پزشکی تلقی نمی‌شود. یکی از صنعتگران صنایع دستی هستم. با داشتن ۴۷ سال و شش ماه سن و پنج سال سابقه قبلی پرداخت حق بیمه، از چه طریقی می‌توانم خودم را بیمه تأمین اجتماعی کنم؟

بیمه هنرمندان و صنعتگران صنایع دستی یکی از گروه بیمه‌های توافقی هستند، شما با داشتن کارت شناسایی معتبر از اتحادیه صنایع دستی و با معرفی اتحادیه مربوطه می‌توانید در زمره بیمه‌شدگان توافقی هنرمندان و صنعتگران دستی قرار گیرید. نرخ حق بیمه ۲۷ درصد (بدون سه درصد بیمه بیکاری) است، دستمزد مشمول کسر حق بیمه متقاضی مرد که ۴۷ تا ۴۸ سال سن و ۵ سال تا ۱۰ سال سابقه پرداخت حق بیمه دارد (مثل شما)، به انتخاب متقاضی بین ۱/۲ برابر حداقل دستمزد تا حداکثر پنج برابر حداقل دستمزد در سال مربوطه است. البته سقف سنی متقاضی زن، پنج سال کمتر از متقاضی مرد است، اگر دستمزد انتخابی شما، ۱/۲ برابر حداقل باشد، با توجه به اینکه حداقل دستمزد روزانه سال ۱۴۰۱ مبلغ یک میلیون و ۳۹۳ هزار و ۲۵۰ ریال است، میزان حق بیمه ماهیانه در پنج ماه نیمه دوم امسال مبلغ ۱۳ میلیون و ۵۴۲ هزار و ۳۹۰ ریال و در اسفندماه ۲۹ روزه مبلغ ۱۳ میلیون و ۹۰ هزار و ۹۷۷ ریال خواهد بود. ضمناً شما می‌توانید با توجه به میزان سن و سابقه قبلی از بیمه اختیاری نیز استفاده کنید.

۴۹ سال سن و شش ماه سابقه قبلی پرداخت حق بیمه دارم. چون در کارگاهی شاغل نیستم تا کارفرما من را بیمه کند با چه شرایطی می‌توانم خودم را بیمه اختیاری کنم؟ و اینکه سازمان تأمین اجتماعی درقبال دریافت حق بیمه چه خدماتی به بیمه‌شدگان اختیاری ارائه می‌دهد؟

چنانچه فردی در هیچ‌یک از کارگاه‌های مشمول قانون تأمین اجتماعی شاغل نباشد، اگر سن او کمتر از ۵۰ سال است (اعم از زن یا مرد) با داشتن حداقل ۳۰ روز سابقه قبلی پرداخت حق بیمه و یا کارت پایان خدمت سربازی برای آقایان (صرفاً خدمت کرده) می‌تواند خود را بیمه اختیاری کند. البته اگر سن متقاضی بیش از ۵۰ سال است لازم است معادل سن اضافی از سقف مذکور، سابقه قبلی پرداخت حق بیمه داشته باشد (افراد که حداقل ۱۰ سال سابقه قبلی دارند از شرط سنی معاف هستند)، اگر طبق ضوابط مربوطه نیاز به انجام معاینات پزشکی داشته باشند، لازم است از نظر از کارافتادگی کلی قبل از عقد قرارداد با معرفی سازمان تأمین اجتماعی و با هزینه شخصی مورد معاینه پزشکی قرار گیرند. نرخ حق بیمه اختیاری ۲۷ درصد (بدون سه درصد بیمه کاری) است؛ لذا بیمه‌شدگان اختیاری مشمول دریافت مقرری بیمه بیکاری نیستند، دستمزد مبنای کسر حق بیمه افرادی که سابقه قبلی آنها صفر

و یا حداکثر پنج سال است (مثل شما که شش ماه سابقه قبلی دارید) به انتخاب متقاضی بین ۱/۲ برابر حداقل دستمزد و حداکثر دستمزد مصوب شورای عالی کار در سال مربوطه است و افرادی که بیش از پنج سال سابقه پرداخت حق بیمه دارند، دستمزد مشمول کسر حق بیمه آنها به انتخاب متقاضی بین ۷۰ درصد تا ۱۰۰ درصد میانگین دستمزد آخرین ۳۶۰ روز زمان اشتغال قبل از درخواست است (به شرطی که از ۱/۲ برابر حداقل دستمزد کمتر نباشد)، تعهدات سازمان تأمین اجتماعی درقبال بیمه‌شدگان اختیاری عبارتند از تعهدات بلندمدت شامل مستمری‌های بازنشستگی، از کارافتادگی کلی، بازماندگان (فوت) و تعهدات کوتاه‌مدت، کمک‌هزینه کفن و دفن، کمک‌هزینه وسایل پزشکی (پروتز و ارتوز) برای بیمه‌شده و افراد تحت تکفل، کمک‌هزینه سفر و هزینه اقامت بیمه‌شده بیمار و افراد تحت تکفل قانونی بیمار و همراه او، انجام خدمات درمانی نیز از تعهداتی است که در مراکز درمانی ملکی و استیجاری سازمان تأمین اجتماعی بدون اخذ فرانشیز و به صورت رایگان به بیمه‌شدگان و افراد تبعی آنان ارائه می‌شود. اگر دستمزد انتخابی شما ۱/۲ برابر حداقل دستمزد باشد، میزان حق بیمه ماهیانه در پنج ماه نیمه دوم امسال مبلغ ۱۳ میلیون و ۵۴۲ هزار و ۳۹۰ ریال و در اسفندماه ۲۹ روزه، ۱۳ میلیون و ۹۰ هزار و ۹۷۷ ریال است.

بیمه‌شده اختیاری هستم. حق بیمه خردادماه امسال که مهلت پرداخت آن تا آخر مردادماه بود به علت مشکلات مالی، تاکنون که مهرماه است پرداخت نشده، با توجه به اینکه در حال حاضر ۵۲ سال سن دارم و سابقه بیمه‌ام جمعا ۲ سال و ۶ ماه است و طبق مقررات مربوط افرادی که سن آنها بیش از ۵۰ سال باشد جهت برقراری بیمه اختیاری باید معادل سن اضافی بیش از ۵۰ سال سابقه پرداخت حق بیمه داشته باشند با توجه به کسری سابقه من، راهکاری برای تجدید قرارداد بیمه اختیاری وجود دارد؟

پسند لازم است اطلاع داشته باشید سازمان تأمین اجتماعی در راستای حفظ تداوم بیمه‌پردازی بیمه‌شدگان اختیاری و مشاغل آزاد و بیمه‌قالبیانان و بیمه‌های توافقی و ایرانیان خارج از کشور و افزایش رضایتمندی آنان طی بخشنامه‌ای اعلام کرد که بیمه‌شدگان فوق‌الذکر در طول مدت بیمه‌پردازی و بر اساس هر قرارداد منعقد صرفاً یک‌بار اجازه داده شده و چنانچه حق بیمه متعلقه ماهیانه را به جای مهلت قانونی سه ماهه، تا پایان ماه چهارم پرداخت کنند، امکان تداوم بیمه‌پردازی آنان با رعایت سایر شرایط بلامانع است، اما به پرداخت‌های ماه پنجم ترتیب اثر داده نمی‌شود. حال که شما مشمول این بخشنامه نمی‌شوید مع‌الوصف طبق سایر مقررات، بیمه‌شدگان اختیاری و مشاغل آزاد از تاریخ ۸۵/۸/۱ تاکنون حداکثر تا سه مرتبه دیگر در صورت ابطال قرارداد، بدون در نظر گرفتن شرایط سن و سابقه، مجاز به انعقاد قرارداد هستند، لذا چنانچه اولین بار است که قرارداد شما به علت عدم پرداخت حق بیمه در مهلت قانونی باطل و یا قبلاً دو بار باطل شده، می‌توانید مجدداً قرارداد خود را تجدید کنید.

احمد فاضلی

کارشناس سازمان تأمین اجتماعی

بیمه‌شدگان مشاغل آزاد در صورت تمایل به استفاده از خدمات درمانی تأمین اجتماعی می‌توانند همرا با پرداخت حق بیمه مربوطه، به تعداد خود و افراد تحت تکفل قانونی حق سرانه درمان نیز پرداخت کنند و در سال ۱۴۰۱ میزان حق سرانه درمان برای هر نفر ۹۲۰ هزار ریال تعیین شده است

atiyeonline.ir

رسانه جامع حوزه رفاه و تأمین اجتماعی

